

EL – MUDİLL

El-Mudill ismi şerifi Cenab-ı Allah'ın esma-ül hüsna olarak bilinen 99 isimden olmayan bir ismi şerifidir. Hâdi ismi şerifinin muktezası olarak hidayeti yaratan Cenab-ı Hakk, Mudill ismi şerifinin muktezası olarak da dalaleti yaratır. Herşeyi sebeplere bağlayan Yüce Mevlâ, kulunun hidayetini sebeplere bağladığı gibi dalaletini de yine sebeplere bağlamış ve bu sebeplerin muktezası ki gerekeni halk etmiştir.

Nasıl ki başta iman olmak üzere Kur'an'a saygılı olma, mesajlarına kulak verme, nasihat dinleme, ilim öğrenmeye say etme ve Resulullah (s.a.v)'in sünneti seniyyelerini öğrenme ve tatbiki gayretli olma ve Rabb'ül âlemin'in razı olup değer verdiği daha pek çok amellere tevessül etme, Yüce Mevlâ'nın Hâdi ismi şeriflerinin tecellisine sebebiyet veriyor, vesile oluyor ise, yine insan demhaneye, meyhaneye, puthaneye gidip bunca hakikatler karşısında kör, dilsiz, sağır gibi haktan hakikatten uzak olur, Mevlâ'nın hesapsız nimetleri karşısında nankör, saygısız olur ise, bu ve benzeri davranışları, tutumları da dalalete sebep olur. Bu gibi isyanda ısrar eden insanlar adeta Allah'ın Mudill isminin tokmağına tutunmuş "Beni saptır, ben sapıklardan olmak, dalalete sürüklenmek istiyorum" demiş olurlar. Allah da murad buyurursa, insanın bu kavî, fiilî, hâlî talebini yerine getirmek için Mudill ismi şerifi ile tecelli eder, onu saptırır. Ya da Rahman ve Rahîmiyeti, hilmi gereği bu isteğini cevabsız bırakır, engeller çıkarır, saptırmaz.

"Hayrihî ve şerrihî min Allahü Teâlâ" fetvasınca hayrı ve şerri halk eden Allah'tır. Muhakkak azîz eden de, zelîl eden de Allah'tır. Küllî irade Allah'a mahsustur. Kulda cüz'î iradeyi yaratan yine Rabb'ül âlemin'dir. Kul cüz'î iradesini ya hayırda ya da şerde kullanabilir ve yaptığı tercihe göre ya hidayete veya dalalete giriftar olur. Allah (c.c) kulları için daim hayır murad eder fakat insan, illâ ben dalaleti istiyorum dercesine sapıklığa sebep olan hal ve davranışlarda ısrarlı olursa, Mevlâ böylelerine dilerse takdir ettiği zaman Mudill ismi şerifi ile tecelli eder ve o kimse artık şâkîlerden olup dalalet içerisine saplanır. Bu durumlarda Mevlâ'nın Halîm ismi şerifini görüyoruz ki, hemen cezalandırmayıp mühlet veriyor, dalalete giden yoldan dönerler diye. Fakat şu bir gerçektir ki, Mevlâ'nın tayin ettiği o mühlet zarfında aklını başına almayan isyankârlara da Mevlâ, Mudill ismi ile tecelli ederse, mazallah öylelerini hidayete getirecek hiçbir yardımcı yoktur. Kur'an-ı Kerîm'de bu hususta Cenab-ı Hakk şöyle buyurur:

"Allah kime hidayet ederse, işte o, hakka ulaşmıştır, kimi de hidayetten mahrum ederse artık onu doğruya yöneltecek bir dost bulamazsın."¹

Mana olarak hidayet; doğru yol, nebilerin gittiği istikametli yoldur. Dalalet ise sapıkların yolu, doğru yolu kaybetme, istikametten ayrılma demektir. Bunların her ikisini de yaratan Allah (c.c)'tir. Dalaleti Mudill ismi şerifinin muktezası ile yaratan Allah (c.c), hidayeti de Hâdi isminin tecellisine bağlayan yine Allah (c.c)'tir. Demek ki, ikisini de veren Hak Teâlâ'dır. Fakat baştan beri izaha çalıştığımız asıl mesele, bu durumların zuhuru insanın cüz'î iradesini kullanıp kendi sebebiyet vermesidir. Evet nasıl ki Allah (c.c) zatında birdir, icraatında da birdir, herşeyi yaratan Allah'tır. Fakat insanları imtihan etmeyi murad eden Yüce Allah, insana verdiği cüz'î iradeyi, bir çok sırları ve hikmetleri beşerin kaderine koymuştur. İşte iki yol ve karşılarında Allah'ın iki ism-i şerifi. Birinde Hâdi, bir diğerinde ise Mudill. Bu iki kapıyı da çalabilecek istidatta yaratılan beşere imtihan nokta-i nazarından ki cüz'î irade verilmiş, "dilediğin kapıyı çal" dercesine. Yine pek çok mevzuda olduğu gibi bu çok önemli mevzuda da Rabb'ül âlemin'in Rahmaniyyeti ve hilmi devreye giriyor, hayır kapısı olan Hâdi kapısına parmak dokundururcasına cüz'î bir teşebbüsle kapı açılıyorken; Mudill tokmağına ısrarla vurulduğu halde kolay kolay açılmıyor. Mevlâ'nın sonsuz rahmetinin tecellisi ki; mühlet tanıyor, adeta zehir içip intihara teşebbüs eden kimseye ya zehiri etkisiz hale getirdiği veya birilerini sebep edip kurtardığı gibi. Fakat insan, bunca mühletten ve bunca fırsattan istifade edip yön yol değiştirmese, başta da denildiği gibi, kendi ısrarlı talebi gereği meftunu olduğu sapıklığın gayyalarına yuvarlanır. İşte böylelerine Mevlâ'nın Mudill ismi şerifleri tecelli eder. Böylelerinin nasihat kabul etmesi çok zordur. O bataklıktan ancak Mevlâ'nın lütfu ile kurtulunabilir, Mevlâ'nın yardımından ümit kesilmez. Bir ayet-i kerimede şöyle buyrulur:

¹ Kehf:17

"Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Çünkü kâfirler topluluğundan başkası Allah'ın rahmetinden ümit kesmez."²

Gelişin sırrını kavrama, bulunuşun imtihanını verme ve gidişe hazır olma... İşte insan için mühim olan da budur. Rabb'ül âlemin'den dileriz, Mudill isminin tecellisine sebep olacak cümle kötülüklerden, isyan, tuğyan ve haramlara batmaktan koruyup tüm bunlardan uzak eylesin, Hâdi ismi şerifi ile tecelli ettiği bahtiyarlar güruhuna dahil eylesin. Âmin. Bitmeyen temennilerimiz içinde yine temenni ve niyazımız odur ki, amellerimizi rızasına muvaffak eylesin ve amellerimizin akibetini, ömrümüzün akibetini, zamanımızın akibetini hayırlı eylesin. Engin rahmet-i ilâhisi ile tecelli eyleyip, şefaati uzmasına gark ettiği bahtiyarlar zümresinden kılsın. Âmin.

---

² Yusuf:87